

Народне епске песме косовског тематског круга

III ПЕСМЕ НЕПОСРЕДНО НАКОН ЗАВРШЕТКА БОЈА

Догађаји после Боја су врста епилога (завршног поглавља), осећања и сећања свих оних (углавном жеских ликова) који су остали живи до тренутка када и сами умиру телом (као Мајка Југовића) или душом (као Косовка Девојка).

„Смрт Мајке Југовића“

Судбина народа након Косовске битке приказана је у двома, можда најпотреснијим, песмама овога тематског круга, у „Смрти Мајке Југовића” и песми „Косовка Девојка”. Лик Мајке је међу најбоље уметнички оствареним женским ликовима у целој народној епици.

„Очи соколове и бијела крила лабудова“ су израз мајчине жудње да што пре стигне на Косово поље да види своје синове и да их пронађе међу хиљадама мртвих. Она „лети“, жури, хита на Косово, нестрпљива да прекине страшну неизвесност и сазна истину о својим синовима и свом мужу.

„Тврдо срце“ Мајке Југовића је само доказ да је она свесна тешке ситуације у којој се нашла и да је способна да се избори са њом. Таквим својим поступањем она такође одаје почаст својим синовима и супругу. Храбра је и достојанствена у свом болу, она је мајка јунака.

Њиштање Дамјановог зеленка (коња) – човек је ноћу претежно окренут себи, својим мислима, свом болу. Осетљивији је. Ноћу се човек предаје својим осећањима, његова је душа тада рањивија, сећања често боле неподношљиво.

Мајка Југовића се изузетно храбро понела, савладала је садашњост и страшну тугу због смрти своје деце и супруга. Али изгубила је битку против прошлости. Сећање на детињство сопствене деце и њихове безбрижне дане у свом крилу, савладало ју је. Љубав мајке је јача од достојанства и храбрости мајке ратника.

Слика патње Мајке Југовића је симбол вечитих патњи српских мајки, не само после Косовске битке. То што није историјски лик, само наглашава размере српске трагедије и појачава слику страдања српског народа. Њен лик је лик сваке српске мајке и супруге, општи и трагичан – зато она нема властито име, најважније њено својство/особина/одлика јесте што је МАЈКА.

Појачавање патње Мајке Југовића је у песми остварено кроз градацију.

„Косовка Девојка“

Још једна судбинска песма, овај пут пева о многим разрушеним сновима, о жељеној и нерођеној деци. Косовка Девојка по бојишту тражи тројицу јунака: Милоша војводу, Ивана Косанчића и Милана Топлицу. Њена је будућност посечена ту, на Косову пољу, њена је младост сахрањена са младићима који су погинули, њена породица и нерођена деца издахнула су са њима. Косово је крај њене будућности. Остаје сама, као зелен бор који ће се осушити.